

BUDA-PESTA

3 Fauru.

15 Fauru.

Va eși Domineca.

Redact.: strad'a iernei nr. 1.

Nr. 5.

Anulu X.

1874.

Pretulu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

Morise m!

Asculta, draga, visulu ce m'a infioratu
 Mai multu decâtu securea pe bietulu condamnatu!
 Tu, inaintea carei dorerea mea adanca
 S'a spartu ca valulu mării de o trufasia stanca,
 Dar fara sè te faca o lacrima sè storci,
 Séu fati'a 'ndoiosiata spre mine sè intorci!

Visasem, cà in sinu-ti viéti'a se stinsese,
 Cà fruntea cu ghirlanda de flori ti-incinsese,
 Cà palida si rece zaceai intr'unu sicriu,
 Êr farmeculu in fatia-ti elu erá inca viu.
 Faciile in giuru-ti ardeau cu intristare,
 Preotii incepuse funebr'a loru cantare,
 Si clopotulu de mórte suná neincetatu,
 Êr eu gemeam in umbra cu sangele 'nghiatiatu.

Vai! me uitam la tine cu-atât'a doru si sete!
 Sarutulu celu din urma candu toti pe rîndu ti-dete,
 Cercai sè me apropiu, sè mai sarutu si eu
 P'aceea ce in viétia a fostu idolulu meu;
 Dar n'am avutu potere sè facu nici o miscare,
 Parea cà marmurisem, si nu eram in stare
 Nici sè articulu vócea, a cere ajutoru,
 Sè me têrêscu baremí. Simtieam de viu cà moru.

Dar candu audii inse unu racnetu de dorere,
 Candu vru sè te ridice, mi-reveni potere
 Si m'aruncaí a supra sicriului, gemendu,
 Si te luai in bratie, plangêndu si blastemandu.

Te-am strinsu atunci la peptu-mi cu doru si info-
 care,

Am pusu pe recea-ti buza ardintea-mi sarutare,
 Si am suflatu in tine cu-atât'a doru si focu,
 Incâtu, o visu fericé! ai inviatu pe locu.

De-asíu fi vediutu nainte-mi, cà ceriulu se de-
 schide,
 Cà Dumnedieu me chiama in stantie-i splendide:
 N'asiu fi simtitu aceea ce am simtitu, vediendu
 Cà te uiti in giuru-ti ca frundi'a tremurandu.

Candu buzele-ti uscate sè murmure 'ncepura,
 Candu aplecai audiulu pe rumen'a ta gura,
 Sè affu ce dorintia esiá din peptulu teu,
 Tu pronuntiasí unu nume...

Vai! nu erá alu meu,
 Si mortu cadiui pe lespedi...

Candu mi-am vinitu in fire,
 Me reafrai in casa-mi zacêndu fara simtîre,
 Intinsu pe patulu mortii, cu capulu sangeratu,
 D'o palida faciá fantasticu luminatu;
 Dar langa mine nimeni vai! care sè 'nceunune
 C'o flóre alba fruntea si sinulu meu de june.
 Tacerea mormentala nimicu n'o 'ntrepuca,
 Decâtu faci'a trista ce candu si candu plesniá.

Te cautăm cu ochii... dar unde erai óra,
Tu, careia i dasem suflarea 'nviatória?

Unu preotu vedu cà intra, c'o vóce monotóna
Serviciulu funebru ca unui mortu intóna;
Apoi doi insi intrara, intr'unu sicriu m'au pusu,
Si-afara din cetate la cimitiru m'au dusu,
Acolo in mormentulu intunecosu m'afunda.

Dar candu simtîi tierin'a, cà 'ncepe sè-mi ascunda
A steleloru lumina la care-a dese ori
Am plansu a mea dorere din murgu si pana 'n diori,
Mi-incordai totu corpulu si am saritu afara
Din besn'a mormentala ca o turbata fiara...

Dar care-mi fu dorerea, candu te vediui trecèndu
C'unu june impreuna, ferice si ridiendu!
Sborati pe doi cai sprinteni prin umbra si mistere,
Curmandu cu risulu vostru a campiloru tacere!

M'am asvêrlitu in sinulu mormentului pustiu,
Si m'am isbitu cu fruntea de negrulu meu sicriu.
Tîsnî síroi de sange... Dar m'am treditu indata
Cu ochii plini lacremi, cu anim'a de 'nghiatata.

*

E'in poterea noptii, tacerea e adanca,
Dar eu la visu-mi negru totu cugetu, cugetu inca.
Ori care mi-ar fi sórtea ce am p'acestu pamentu,
Eu m'asiu svêrlî ferice intr'unu adancu mormentu,
Destulu ca tu, in viétia, sè poti gandî vr'odata
La cel'a ce va zace sub marmur'a 'nghiatata.

Gr. H. Grandea.

Secretulu a dóue nopti.

— Novela originala. —

(Fine.)

Welter stetea incremenitu, intr'adeveru
nu scieá déca e trediu séu numai viséza.

Tullia stetea langa patu nalta, in hain'a
cea négra ca o fantoma sinistra. In urma si-
intinse man'a si trase hain'a cea alba si san-
giósa.

In patu erá unu mortu, unu cadavru
sdruncinatu; dar Welter la celu d'antâiu mo-
mentu cunoscu intr'insulu pe Antonio.

— Acuma me lasa in pace, in nóptea ast'a
am a sterge urmele crimei — atât'a a fostu
destulu pentru dovéda, — díse Tullia in-
dignata.

*

*

*

Mai tardiu cu unu patrariu de óra Tullia
erá singura langa cadavru. Plangea cu o do-
rere de mórte.

Se deschise usi'a, si éra intrà servitoriulu
ce-lu mai vediuramu de dóue ori in nóptea
trecuta.

• Elu stete langa dómna, si vediendu-si
stapan'a plangèndu, plangea si elu ca unu
copilu.

— Ah cine a ucisu pe Antonio? — suspi-
nà Tullia.

— Oh, acestu secretu dómna, acésta mi-
sielia-mi intuneca mintea.

— Mergi, trebuie se mergi, se vorbesci
cu veghiatoriulu din nóptea ace'a fatala, elu a
trebuitu sè-lu védia, sè-lu cunósca; deschide-i
gur'a, cu cleste de auru, tóte ti-stau la dispu-
setiune.

— Tóte le voi scóte la lumina dómna,
numai timpu ni trebuie, — díse servito-
riulu.

— Dar spune-mi inca-odata, de amenun-
tulu, tóte, cum a fostu, ce ai vediutu, ce ai
audit, trebuie se afiu lumina!

— Cum ti-am mai spusu dómna. Tóta
nóptea am statu, conformu ordinului primitu
de la tine, langa pórtá, si asceptám semnulu.
Dupa mediulu noptii tardiu, am vediutu stin-
gèndu-se luminele, alta nimicu. Am paditu
dupa vr'o figura de omu — nimicu. Despera-
sem deja candu éca, vediui semnulu din feré-
stra: maram'a scuturandu-se.

Esîi pe strada, si in celu d'antâiu mo-
mentu vediui unu omu trecèndu, in mantéu'a
precum mi-o ai preserisu. Am pornitu in ur-
m'a lui — sè-i fiu de padia la ori-ce casu.
Erá elu!

Si a intratu pe pórtá a casa. Pe strade erá
numai veghiatoriulu de nópte.

Candú a intratu pe pórtá, eu am statu
unu timpu se vedu nu se va face ce-va misca-
re, dar nu erá unu sunetu séu unu semnu reu.

Atunci inse observai cà paditoriulu de
nópte fuge repede càtra unu parete si cu ochii
priviá continuu pe unu canalu dreptu la feré-
str'a lui Antonio. Mi am facutu cale intr'acolo
se afiu ce este, m'am pusu in vorba cu dinsulu
si mi-a descoperitu ceea ce vediu — unu ca-
davru cadiendu josu.

Tullia totu mai plangea.

Elu fu unu omu bunu, ti-a datu cada-
vrulu, ah de se va audî secretulu acest'a si se
voru descoperi tóte!

— Nu te ingrigí dómna, o pungulitia de

galbeni a incuiatu bine gur'a unui omu seracu. Cu dînsulu se ducú in mormentu tóte!

Mai tardîu cu o jumetate de óra mai intrara doi ómeni in odaia. Toti se apropiara de mortu, lu-redicara susu si-lu infasiurara in nesce haine.

Tullia stetea cu fatia deschisa si plina de amoriune. Apoi cei trei luara si scosera mortulu, ér Tullia remase singura.

* * *

Tullia erá singura, si erá trista si palida ca o figura de céra.

— Oh, numai o urma, numai unu semnu se sciu cine a ucisu pe Antonio, si-i consacrezu totu ce am pe lume! — eschiamà ea.

Dar nu-i respundea nimenea. Paretii erau muti si ea erá singura.

Si in urma — dupa ce stete asié inlemnita câtu-va timpu — se scolà odata resoluta si de pe unu cuiu luà o legatura mare de chiài, apoi le cautà de-amenuntulu si le bagà in pusunariu.

— Eu le voiú affá tóte! Un'a din acestea chiài va fi buna, si voiú poté deschide usi'a ce mi-ar scí spune secretulu — trebue se aflú tóte!

v.

Domnulu Welter erá confusu, erá nebunu acuma, nu mai erá capabilu nici a cugetá.

Tóta sér'a pana nóptea tardîu s'a preamblatu prin casa, dupa unu timpu merse incetu, a deschisu in odai'a Tulliei, dar ea nu erá acolo. A deschisu intr'alt'a si éra intr'alt'a, dar Tullia disparuse.

— Atunci se imbracà si elu si esî afara, mergea, nici elu nu scieá unde, dóra se afle pe Tullia, ba mai bine, fara voi'a sa fugeá de sine, de impregiuràrile sale.

Nainte de ace'a cu unu patrariu de óra pe Tullia o ar fi potutu vedé esîndu din curte pe strada, singura, imbrobodita pana la ochi.

Si a mersu pana acolo unde erá cas'a in care siediuase Antonio.

Pandindu si incetu s'a viritu pe pórtá, si candu a ajunsu la usia si-a scosu o legatura de chiài, le au probatu tóte, si in urma usi'a se deschise.

A intratu in laintru. Acolo erá tacere mortala.

A aprinsu o lampa mica ce o avea sub vestmentu, si a prinsu a cercetá.

Pe padimentu pete de sange, ma si scandur'a ferestei inca erá petata, alta nimicu.

Stete langa unu scaunu si cugetá.

Deodata inse se aude din afara unu sgotu — totu mai aprópe — si éra mai aprópe, pana mai in urma stete la usia.

Ea inchisese usi'a dupa sine, chiàile erau in mana, deci se credea in siguritate; dar indata se audí bagandu o chie in usia.

— Hah, — cugetá, — aci e timpulu, acú se voru scí tóte, si intr'ast'a se viri dupa unu cadrupu ce stetea intr'unu anghiu, si stinse lumin'a.

Intr'ast'a intrà in odaia unu omu, si dupa ce stete si ascultà unu minutu aprinse si elu o lampa mica de cari folosescu furii.

Tullia nu-lu potea vedé bine.

Óspele celu nou scóse o daldutia, se urcà pe o dunga a cuptoriului si desfacèndu dóue caramidi scóse de acolo unu sicriutiu micu.

Dupa ce-lu scóse se scobori si puse sicriulu pe vétra.

Candu se scobori se întórse cu fati'a castra Tullia, si ea lu-cunoscù.

Si esî din anghiu ca o fantóma négra, si stete in locu vis-à-vis cu omulu.

Elu inca stete si priviá súprinsu.

— Ah tu esti fidelulu meu servitoriu? — eschiamà dómn'a incetu, dar abié mai resuflandu de furia. Tu esti hotiule si ucigatoriule, tu ai ucisu pe Antonio?

— Eu sum stimata complice, — respunse omulu. — Tu ti-ai jefuitu barbatulu folosindu-ti amoresulu de instrumentu si de complice, eu l'am jefuitu pe elu totu cu acel'a-si dreptu. Tu m'ai menatu se ucidu pe acelu ce ar impedeá pe Antonio pana si-va esecutá fapt'a, se ucidu pe persecutoriulu celu ce e indreptatitu a persecuá, ér eu l'am ucisu pe elu, care n'avea dreptu a furá. Tu ai voiú se fugi cu amoresulu teu, dar ca sè-ti jefuiesci barbatulu de totu si se aveti avere — l'ai jefuitu si de bani; eu numai v'am impedeatu, si candu partea cea mai grea din acésta aventura a picatu pe mine, cà-ci am statu dupa cum mi-ai spusu in panda la pórtá intr'o nópte gerósa, se ti ajutu planulu, apoi prin pericle ti-am procuratu mortulu sè-lu areti barbatului, sè te escuzi, adeca déca nu ti a succesu un'a sè-ti succeda alt'a si tu sè remani in pace, fidela barbatului si respectata, apoi cà-mi iau si eu partea mea: acestu sicriesiu furatu — te miri?

— Nu mai multu misielule, judecat'a va decide, sicriulu lu-adù incóce si mergi!

— Ba nu dómna, nu-mi place planulu. Sicriulu mi-va remanê mie, ce i a mai remasu domnului Welter ti va remanê tîe; eu voi merge in pace in josu, secretulu e in pamentu, si e pacea gata. Singuru póte cà nu-lu poteam ascunde asié bine, dar amendoi l'am astupatu pe veci.

Dar in momentulu acest'a se audî murmuru si zuietu pe afara, si nu mai fu timpu de dóue cuvinte, usi'a se deschise si pe aceea intrà Welter.

Apucà a vedé o figura de omu dar nu-lu cunoscù in primulu momentu prin intunerecu, si in alu doile momentu cadiù josu si fu mortu.

Servitoriulu puscà cu unu pistolu si ucise pe Welter, dar in acelu momentu intrara in casa ómeni si-i prinsera pe amendoi.

Sicriulu fu confiscatu si ei se transportara la inchisóre.

In decursulu investigatiunei se descoperira tóte. Totu orasiulu vorbiá cà frumós'a Tullia si-a jefuitu barbatulu prin amore-sulu ei Antonio, ca sè-si castige bani a poté fugí cu dinsulu inalte pàrti, cà si-a luat de complice unu servitoriulu, si tóte particularitãtãle ce se sciura in urm'a investigatiunei, si acestea tóte erau drepte.

Naintea sentintiei s'a deshumatu cadavrulu lui Antonio. Tullia lu-mai vediù odata, dar lacrimi nu mai avea pentru nimicu in lume.

Dupa publicarea sentintiei se vorbiá cà a nebunitu, si dupa unu timpu lungu de suferintie si-a datu sufletulu.

I s'a redicatu o statua négra langa mormentu. Pe statua stá numai unu nume: Tullia, alta nimicu.

V. R. Buticescu.

Peregrinulu.

— Din germana. —

Eu vinu din munte 'n josu cantandu,
Vedu campi si màri ah! suspinandu,
De jelea mea.

In susu si josu alergu nebunu;
Dar unde? ah! nu potu s'o spunu . . .
Sè spunu dorerea-mi grea.

Aici e ceriulu plinu de nori,
Viéti'a trista, fara flori;
Echoulu meu e unu suspinu:
Ori-unde mergu, eu sum strainu! . . .

O, dulce, draga tiér'a mea!
O spune-mi candu te-oiu mai vedé?! . . .

O tiéra santa, locu iubitu,
De mandre flori acoperitu,
Amici, sperantie, visulu meu
Tu i desmerdi la sinulu teu,
Si 'n limb'a mea loru le vorbesci . . .
O spune-mi, spune-mi, unde esti?! . . .

Eu vinu din munte 'n josu cantandu,
Vedu campi si màri, ah! suspinandu
De jelea mea.

In susu si josu alergu nebunu;
Dar unde? ah! nu potu s'o spunu . . .
Sè spunu dorerea-mi grea!

A. Radu.

Impacarea.

— O istoria din Carpati. —

Dupa Albert Amlacher.

(Urmare.)

Obositu si aduncu emotiunatu amuti pe unu momentu, dupa ace'a continuà: „Da, precum vedeti, legile imperatului trimisera pre celu mai scumpu alu meu in cealalta lume.

Pardonu! eu m'am abatutu pré tare de la tema, voi se me intorcu la inceputu.

Famili'a nóstra nu erá avuta, totu-si parintele meu ne tieneá onestu prin diliginti'a maneloru sale. Noi erámu doi frati, si asia nu faceamu multa greutate parintiloru, de óre-ce deveniramu in scurtu tempu apti de a li dá mana de ajutoriu.

D'in fragedele mele tinerétie am crescutu cu fiulu vecinului la olalta, si mai tardîu deveniramu amici nedespartibili. Candu ajunseramu de optspreiece ani, ne facuramu frati de cruce; prin acésta santa datina ne legaramu si mai intimu, chiaru de câtu fratii buni. Totu-odata juraramu, cà acel'a, carele va traf mai multu — de óre-ce in acésta lume schimbatoria mórtea ne amenintia in totu momentulu — se parasésca acésta lume cu ale ei pericle, siè s se retraga intr'o monastire indepartata in sinulu codrilor, si sè se róge pentru sufletulu

repositului frate de cruce. Acestu juramentu inse ne obligá numai pana vomu fi juni, necasatoriti.

Lae, cà-ci asià se numiá fratele meu de cruce, erá celu mai frumosu tineru d'in giuru, celu mai sprintenu jocausiu si celu mai istetiu contrabandieru; da, eu poteamu fi superbu pre amicul meu! Elu erá adeveratu copilu de munte, nu erá naltu de statura, dar' tote membrele dovediau tarfa si potere, nu erá nimicu de prisosu intr'insulu. Pre langa ace'a avea o fatia vesela, deschisa, ce tradá onestitate, cu nesce ochi de viorele si bucle blondine, cu cari ori ce coconasiu s'ar fi mandritu.

Pentru ace'a si erá elu favoritulu fetitioru, si ori care s'ar fi simtitu ferice a fi alés'a animei sale, si a fi numita sociór'a lui, — numai un'a nu, si ace'a erá Dainiti'a, alés'a fratelui meu dulce, dupa care Lae indesiertu si bateá capulu.

Intr'o séra se duse Lae la Dainiti'a si o aflà chiaru in pragulu usiei, singura singurea. Elu s'a fostu dusu cu firmulu propusu, sê o róge de unu respunsu otaritoriu. Dainiti'a, numita „flórea muntelui," erá o copila frumósa, si de sí nu avea manutie fine, cá damele salóneloru, cà-ci avea lucruri grele de implenitu, totu-si avea o fatia frageda, purpurulu si alabastrulu se imbinau in armonia, doi ochi negri schinteiatori, si cositia in plete lunge, molcutie, precum nu are neci o dina pre sub fati'a sórelui.

Tesaurulu ei celu mai scumpu inse erá anim'a ei nobila si rar'a-i pietate.

Lae o salutà si fetiti'a resalutà amabilu. Elu i oferi unu firu de bosuiocu, dar' primi numai de câtu respunsulu, cà: „eu 'ti multiamescu Lae; dar' de la tine nu potiu primí bosuiocu, cà am eu pre cine-va, care mi-aduce, cauta aice!“

Cu aceste cuvinte i aretà unu buchetu de bosuiocu, carele, legatu cu unu firu rosiu, depindea la bratiulu ei de alabastru. Lae nu respunse nimicu, cí tientí ochii la pamentu, lovitu cá de tresnetu, si deveni melancolicu.

— Nu te superá pre mine Lae! — lurogà copila, — tu ai sciutu pé bine, cà eu nu potu parasí pre Andreiu Martianu.

— Ei da! — replicà Lae cam aspru, — da, eu am sciutu . . . totu-si eu te iubescu cu tóta ardórea animei mele si de mi-ai cere viéti'a dreptu sacrificiu si acést'a ti-asiu sacrificá-o. Rece si aspru me respingi tu pe mine, dupa ce m'ai insielatu asià indelungatu. Ai convenitu tu cu Andreiu Martianu mai adesu de câtu cu

mine? Presupuni tu unu amoru mai sinceru mai santu, mai divinu de câtu care ti-lu pustréza peptulu meu? N'am crescutu noi la olalta, nu te-am condusu eu primadata la petrecere si te-am aperatu contra cutezàriloru flacailoru?

— Da! Lae, eu nu voiu uitá nici odata amicéti'a ta, ei voiu remané eternu amic'a ta sincera.

— Eu nu ceru amicéti'a, ei amoru, — reflectà Lae cu vehementia, — da, amoru, amoru!

— Amorul inse nu se póte storce cu síl'a, tu o scí ast'a pré bine, Lae. Eu totu-de-una te-am stimatu sinceru, dara cà nu te-am iubitu, am sciutu numai atunci, candu Andreiu Martianu, cu periclulu vietiei sale, m'a mantuitu din infricosiat'a lavina si m'a condusu a casa.

Atunci s'a nascutu in peptulu meu unu simtiementu, o inclinare càtra dinsulu, ce mi-aprindea anim'a in focu tainicu; la ori ce intelnire anim'a-mi palpitá ca si cum bate unu fluturelu din aripele-i argintîe, la privirea radielorú sórelui diminetiesi; dá palpitá, palpitá si-mi sioptiá incetisioru unu divinu si tainicu doru . . . eu lu-iubiám. Pentru tine, pastrezu totu acea-si stima, ca si mai nainte, dar ca sè te iubescu, ast'a n'o poti pretinde de la mine nici-odata!

— Lasa-te! — eschiamà Lae superatu, — ca sè me iubesci si tu, nu te potiu sílfi, dar insémna-ti, — si aci incepù elu cu o vóce amenintiatória, — eu nu sum omulu de care sè-ti poti bate jocu. Eu nu-ti potiu demandá se uiti pe Andreiu, si se me iubesci pe mine, dar te potiu face si pe tine si pe Andreiu se tremurati la numele si la vederea mea, eu, carele de ani am ascultatu ca nebunulu de vorbele tale de sirena, luandu tóte de bani buni, supunendu-me dorintieloru tale ca si unu sclavu. Ce mi resplat'a acum? Batjocur'a si risulu lunei! Privesce bine la mine, copila, privesce-mi in fatia, dicu. o! inca mai sunt glóntie destule, spre a pedepsí pe tradatori séu a delaturá pedecile iute pentru totu-de-una!

— Tu voiesci asié dara a comite crima in contra fratelui dulce alu amicului teu? — intrebà Dainitia, — voiesci se ucidi pe fratele fratelui teu de cruce?

Lae se infiorà la acésta intrebare a adoratei sale, si ca esítu din fire eschiamà:

— O Dumnedieule! pana unde me rapí patim'a maniei!

— Oh! Dumnedieule ce pecatu! — repeti

de nou. — Ah! iérta-me, draga Dainitia, nu-mai mani'a a scosu din mine acest'a amenintiare infricosiata!

— Asié dara sè ne despartîmu ca amici, — fu respunsulu copilei si intindiendu-i man'a si poftindu-i nópte buna, sborà ca visurile insielatórie din órele demanetiei si disparù dupa usi'a curtei. In acestu momentu inchise si tatalu Dainitiei ferést'a, de unde a ascultat discursulu, — clatinandu adese ori din capu.

Lae se întórse ca unu visatoriu a casa.

Nu multu dupa acea convenire erá sè se faca o întreprindere mai mare: erá sè se procure mai insemnate cantitati de tutunu turcescu si pànure fine de casimiru din Romania. Cu acésta ocaziune voiá si fratele Andreiu sè se supuna probei, cà óre are destula precautiune si desteritate, ca sè-si póta sustiené familia pe acésta spinósa cale.

Întreprinderea nóstra erá sè fia intr'o séra a lunei lui juliu, si loculu adunarei barbatiloru o casa singuratica in sinulu codriloru.

Erá o nópte intunecósa, ca si suvenirea ei; ceriulu azuru, alta-data preseratu cu miliarde de stele, erá imbracatu in manta mohorita, si numai de catra apusu se vedeau nisce nuori caletori, negri si infioratori ca mórtea, cari prediceau o vijelía cumplita. Sinulu codrului suspiná adancu la sbiciurile ventului turbatu, carele siuerá ca furiele infernului. In cas'a singuratica, loculu adunării contrabandieriloru licurá o lumina debila abié vidibila.

Voci confuse, neintielese, se audiau in laintru.

Cu tatalu meu si fratele Andreiu ne apropiaramu de dins'a; la alu treilea semnu ni se deschise usi'a gigantica, si intraramu.

La o mésa ordinaria siedeau patru-spredecece barbati robusti, toti imbracati in vestiminte mohorite, misterióse, ca nóptea de atunci.

Pe mésa ardea o lumina debila, care iluminá spatiulu d'abiá de diumetate. in câtu cu greu se potea distinge trasurile fetieloru de altmintrelea cunoscute.

Abié intraramu, si cei adunati scolanduse toti in petióre ne salutara cu stringeri de mana si cu „bine ati venitu“!

— Tu Ióne ne-ai facutu se acceptamu pré multu dupa tine! — observà unu barbatu scundu, adresandu-se tatalui meu, aprindien-

du-si lul'a cu o bucata de éscă de bradu, — ast'a nu e datin'a ta!

— Ai dreptu, — respunse tatalu meu, — inse precum scí, Andreulu meu voiesce sè iè pe Dainitia judelui, si asié am fostu la dinsulu; ast'a e caus'a intardiarei mele.

D'abié finí elu scusarea, candu intrà si judele.

— Acum in numele Domnului, susu voi-nici, copí de munte! — eschiamà totu acel'a, dupa salutare amicabila, — acum suntemu toti la numeru. Asié timpu favorabilu inca de multu nu amu avutu; acum de siguru nu-si scóte nasulu din casulia ne ci unu ticalosu de paditoriu, avemu cale deschisa. Nainte!

Cu pasi iuti alergaramu catra codrulu, ce ne imbratísia numai decátu cu mantéu'a sa scutitória. Eu mergeam langa fratele meu de cruce Lae, carele asta-di erá deschilinitu bine dispusu si vorbitoriu. Dupa o caletoria de o óra se finí padurea, regiunea deveni mai selbatica si caletóri'a mai obositoria.

Inse, de óra ce giurulu ni erá bine cunoscutu, inaintám pe nesimtíte. In scurtu ne mai moiaramu pasii, cà-ci ajunseramu la gur'a unei pesceri, unde aveam locu siguru contra vijeliei.

— Grabiti, se ajungemu sub scutu, cà incepe vijeli'a! — ne grai judele. Adeverulu asertiuniloru lui lu-intari unu fulgeru cutrieratoriu, si in scurtu dupa ace'a unu tuncetu teribilu, despicatoriu scuturà pamentulu din temelie. Cu o clipita mai tardiu ne ascunseramu toti in pescera.

Acum incepù mani'a naturei a racní si mugí, in câtu tóte gemeau si suspinau, ca si candu ar fi judecat'a cea de pe urma.

— Tiranii nu domnescu multu, — observà judele, — furtun'a va trece indata peste munti.

(Finea va urmá.)

Diuaristic'a in Statele-Unite.

De la 1690—1872, dupa dlu Hudson.

Între diuariile cari aparù in Statele-Unite, sunt fórte putine cari traiescu o jumetate de seculu. Nu esistu cincideci carii sè aiba o durata de cincideci de ani. Unu altu faptu curiosu ce se presinta este, cà in acestu numeru, abié sunt vr'o 12, cari sunt cunoscute peste fruntariile statului unde s'au nascutu.

Dupa cele din urma notitie statistice din 1870, in Statele-Unite se afla adi 574 diuarie cotidiane, la carii trebue a se adauge 107 tri-hebdomadare si 4295 hebdomadare, peste totu 4976. In disulu anu s'au publicatu, in suma rotunda 800 milióne esemplare diuarie cotidiane si 600 milióne diuarie hebdomadare, peste totu aprópe 1500 milióne esemplare.

De la 1850, numerulu diuarielor si scrieriloru periodice s'a indoitu aprópe.

Cea mai vechia fóia, care esiste inca si asta-di, este „Gazetta de Portsmouth“, in New-Hampshire, ce datéza de la 1765; a dóu'a, si mai vechia, este „Mercure de New-Port) (Rhode-Island), din anulu 1758. Cea mai be-trána inse din tóta America pare a fi fostu aceea care porta titlulu de „Harris' Public Occurrences“, alu careia primulu numeru, ce fu in acela-si timpu si celu din urma, s'a publicatu la Boston, in 1690. Acésta fóia trebuiá sè apara in tóte lunele; prospectulu ei dicea, cà redactiunea va luptá cu tóta anim'a in contra acelora cari respandescu sgomote false; cà-ci, se adaugeá in elu, spiritulu de minciuna este puternicu in noi. Este de remarcatu cà primulu numeru alu primei gazette americane sè fia o pledoaríia in contra a ceea ce se numesce adi humbug. Fóia fu suprimata indata dupa aparitiunea ei, ca ostila guvernului.

In 1704, aparù diuariulu „Scrisórea nou-tàtiloru din Boston“, publicata de siefulu postei din partea locului, dlui Campbell; (pe timpulu acela siefii biurouriloru postale nu numai cà distribuiau diuariiele, dar le si editau.)

Dupa acea, in 1715, vení „Gazetta de Boston“, editata de succesóru lu Campbell. In 1721, famili'a Franklin scóse la lumina „Nou-tàtile curinte din Nóua Englitera“, care se declarara in contra „Gazettei.“ Celebrulu Benjamin Franklin erá impiegatu la imprimeria diuariului, si totu elu distribuia foile pe la domiciliile abonantiloru. Intreprinderea acésta a avutu multu de lupta in contra functionariloru si eclesiasticiloru, cari se credeau atacati in prerogativele loru.

Totu Franklin furdá, in 1728, „Gazetta Pensylvaniei“, pe care o dirigiá in timpu de 35 ani, c'o mare semetía. „Amicii mei“, dicea elu adversariloru sei, „acela care se multiamesce c'o placinta facuta din taritie de lemnu si c'unu paharu de apa, acela nu cere nimenui nimicu.“

Period'a revolutiunii dete sboru preseii americane. „Gazetta de Boston“, mórtá in 1755,

reaparù cinci ani in urma, ne mai portandu in capulu ei figura Britani'a, ci Minerva, armata de o lancie, care lancie erá coafata cu unu bonetu frigianu. Acésta erá cu 10 ani inainte de evenemintele de la Boston. Organele guvernului englesu se eclipsasera intieptiesce; poporulu cu tóte aceste navalise biurourile gazetarului regalu si gonise pe editorulu „Chroniceii de Boston.“

Primulu diariu publicatu in noulu statu fu „American Daily Advertiser“, pe care-lu publicá in 1787, la Philadelphia, unu nepotu alu lui Franklin, Benjamin Franklin Bache. In acelu timpu, nu mai existau de câtu 37 diuarie de totu felulu in Statele-Unite; in 1835 erau deja 1258.

Catra mijloculu seculului din urma, apareau deja in Pensilvania si unu numeru órecare de diuarie germane. Adi existu, far' a vorbi de diuariiele de o importantia mai mica, 142 organe in acésta limba, cari au o circulatiune fórté mare si esercita influentia a supra afaceriloru politice din Statele-Unite.

Doine populare.

De langa Surulu in Transilvania.

Dorulu meu bade, si alu teu,
Impreune-lu Domnedieu.
Dorulu-meu si-alu dumitalo,
Face-l'aru Santulu o flóre
Diu'a mie la bracie,
Tie sér'a 'n palaría.

*

Pareutiu cu apa rece,
Pe la pórt'a mandrei trece,
Mandr'a ese sè se spele
Vede cà-su lacrimi de-a mele,
Mandr'a merge la chindeu,
Lacrimelè mergu pareu.

*

Asta véra mi-amu veratu,
Sub o haciuga de bradu,
La véra unde-oiu verá,
Pe calea Orlatului
Cu pusc'a 'mperatului.

Culese de

Anastasia Leonescu.

S A L O N U.

Premiala femeiloru romane.

De óra-ce concursulu anunziatu anu cu optu galbeni — din fondulu „Premiului femeiloru romane“ — pentru o novela buna n'a avutu rezultatulu doritu, de asta-data deschidemu concursu nou.

Se cere o novela originala din istori'a natiunala séu din viéti'a poporului romanu.

Terminulu tramiterii (la redactiunea acestei foi) e 1 maiu c. n. anulu curinte, — éra premiulu 10 galbeni.

Potu concurge toti literatii romani, de dincóce si dincolo de Carpati.

Premiulu se va judecá de catra o comisiune de 3 insi, — ér novel'a premiata se va publicá in „Familia.“

Diariiele romane sunt rogate a reproduce in colónele loru acestu anunziu.

Budapesta 1/13 ianuariu 1874.

Redactiunea „Familici.“

Suveniri de la espositiune.

VI.

(O masina care din óia face fracu si tocana, — dlu Vendu, — ce masina a cautatu redactorulu romanu, — esperintia din casina, — ce nu póte imperatulu Vilelmu, póte principes'a Romaniei, — a nu mancá si a platí, — socotél'a pentru evartirulu meu.)

Dupa acésta pacalitura mi-am pusu poft'a 'n cuiu d'a remané mai departe in Viena, in mijloculu atátoru pacalitori.

Inse nu mai aveam bani, sè-mi platescu evartirulu. Eu am siediutu patru díle, va sè díca — dupa tocméla — aveam sè platescu 4 fl. Pung'a mea inse nu mai continea decátu 2 fl. 70 cr.

Deci depesiai éراسi la frate-meu sè-mi tramita parale.

Pana sè ajunga banii, me mai dusei odata la espositiune — sè petrecu timpulu, si sè mai vedu ce-va.

Inca pe drumulu de feru mi-a povestitu unu caletoriu, cà elu la espositiune a vediutu o masina, in care la unu capetu se bagá ói'a viua, ér de cea lature esiá gata — fraculu.

Va sè díca, masin'a, in restimpu de câte-va minute, spel'a ói'a, o tundeá, tiesea lan'a, o coloríá, croiá, coseá — fraculu.

Si ca suplementu, pe de alta parte masin'a oferiá celoru flamendi o — tocana de óia minunata!

E bine, doriám sè vedu si eu acésta masina; sè pipaiescu ói'a si fraculu, si sè mancu tocana.

Am plecatu dara si am cautatu-o in tóte partile. Vediui multe obiecte minunate si nepricepute de mine, si nu me potui mirá destulu, cà cele mai frumóse obiecte tóte fure tramise de unulu si acél'a-si espu-netoriu.

Si acestu omu mare erá cutare „Vendu“, cà-ci

acestu nume lu-vediui figurandu pe tóte acele obiecte mai renumite.

Me si adresai apoi catra unu vecinu, si dísei:

— Cà bogatu mai este acestu domnu Vendu, de a tramisu asié multe si minunate obiecte!

Dar elu mi-respunse suridiendu:

— Te insieli. Vendu nici nu se afla in lume, necum sè fia bogatu.

— Dar eu vedu numele lui insemnatu pe cele mai frumóse obiecte. — Uita-te colo si cetesce: „Vendu.“

— Hahaha!

— Ce ridi?

— Acél'a e unu cuventu francesu. Insemnéza „vendutu.“ Va sè díca tóte obiectole cu acésta inscriptiune sunt deja — vendute.

Nu mai dísei nimica, ei me dusei sè cautu mai departe masin'a, care face din óia fracu si — tocana.

Si cum me preambalam asié — fara resultatu, de odata dedi fatia cu unu redactoru din — Romania.

I spusei ce cautu?

— Si cu cercu asié ce-va, — mi-respunse dinsulu.

— Ce?

— O masina, cu care sè potu scóte si stórcé restantiole de la asié numitii mei — abonanti.

— Oh! frate, — i dísei, — mai de graba voiú gasi eu masin'a mea, cà-ci aceea ce ti-ar trebuiú tie e unu ce cu — nepotintia d'a se gasi.

Dinsulu tacu suridiendu amaru. Pe semne, si dinsulu erá convinsu de adeverulu dísei mele.

Se póte. Atát'a scíu siguru, cà eu vorbiam din esperintia — de la casin'a nóstra . . . care numai pentru aceea se numesce „romana“, cà toti membrii ei sunt Romani, dar noi pentru literatur'a natiunala nu gertfimú nici unu gologanu.

Apoi plecaramu cu amiculu meu sè cercámu fiacare masin'a sa . . . Si amu fi totu amblatu, de cumva unu incidentu neasceptatu n'ar fi atrasu atentiunea nóstra.

Inaintea unui juvelieriu adeca zariramu pe imperatulu Vilelmu. Elu voiá sè cumpere unu coleu, si intrebá pe negociatoriu, cà cátu cósta acél'a?

— 200 mí de fl., — respunse acél'a.

— Pré multi bani in aceste timpuri sarace, — respunse imperatulu.

— Me rogu, majestate, inaltímea sa principes'a Romaniei inca a cumperatu la mine unu coleu cu 30 de mí fl.

— Ea póte, — respunse imperatulu si se duse mai departe.

Me uitai la amiculu meu din Romani'a si i dísei:

— Fericita tíera, a carei principesa póte mai multu decátu insu-si Vilelmu celu cu miliardele francesiloru!

Elu inse, in locu de respunsu, mi-díse:

— Haid' sè mancámu ce-va!

— Nu-mi pasa, cà-ci si eu sum flamendu.

Ne duseramu in rotunda. Ni ceruramu ce-va. Dar abié ni se pusera bucatele pe mésa, numai decátu se traseră clopotele, semnalu pentru inchiderea expozitiunii.

N'avui atât'a timpu sè mancu nici a cincea parte din ceea ce am cerutu, ci fui silitu a me scolá si a lasá mancarea acolo.

Am platitu si n'am — mancatu.

Atunce mi-adusei a minte de nou, cà ce paguba cà n'am gasitu masin'a cantata, cà-ci aceea m'ar fi ospetatu — cu tocana gratis!

Pe candu ajunsei a casa la locuinti'a mea, avisulu telegraficu pentru bani de la frate-meu a si sositu.

I-am scosu numai decátu, si m'am rentorsu a casa, mi-am impachetatu calabaliculu, si chiamandu pe stapanulu cvartirului meu, i-am datu 4 fl., dîcându-i :

— Éta pretiulu cvartirului pe patru dîle!

— Ce vorbesci, dle?

— Éta 4 fl. pentru cvartiru pe patru dîle, precum ni-a fostu tocmel'a!

— 4 fl? Dar ceialalti?

— Ce ceialalti?

— Pretiulu serviciului, luminării etc.?

— D'apoi acele trebue sè le platescu deosebitu?

— O! Domnulu meu, in Viena tóte se dau pe bani.

— Fà-mi dara socotela!

Si dinsulu incepù :

— Pentru odaia pe 4 dîle	4 fl. — cr.
„ Curatitulu haineloru, 50 cr. pe dî	2 „ —
„ Curatitulu papuciloru, 30 cr. pe dî	1 „ 20 „
„ Intrebuintiarea unui patu, 1 fl. pe nópte	4 „ — „
„ Intrebuintiarea unui peptenu, 20 cr. pe dî	— „ 80 „
„ Pentru unu sapanu	— „ 90 „
„ Pentru apa de beutu, pe dî 30 cr.	1 „ 20 „
„ Orologiulu din casa, 10 cr. pe dî	— „ 40 „
„ Intrebuintiarea cerneloi	— „ 30 „
„ Lumina, câte 40 cr. in séra	1 „ 20 „
„ Pentru prospectulu la strada	5 „ — „
„ Pentru aerulu curatu	— „ 50 „
„ Pentru liniscea de nópte	1 „ — „
„ Sensalului care ti-a câstigatu cvartirulu	2 „ — „
„ Celuia ce ti-a adusu giamantanulu	1 „ 20 „
„ Perdere de timpu vorbindu cu dta	— „ 80 „
„ Pentru cà ai remasu numai singuru in odaia	4 „ — „
„ Serviciu pe 4 dîle	2 „ — „
„ Stricarea podeleloru prin preambulare	— „ 60 „
„ Pentru compunerea acestei socote	1 „ — „

Sum'a 34 fl. 10 cr.

Nu-ti potu descrie simtiemintele mele, cari se perondau in mine sub decursulu acestei socotele. In urma apoi sarîi in picioare si dîsei :

— Domnule, nebunitu-ai? séu pe mine voiesci sè me faci prostu?!

Dar inca elu erá de catra padure, si mi-repunse :

— Domnule, moderéza-te si nu me ofensá, cà voui recurge la politia!

— La politia? — la cuventulu acest'a par cà me trecura nesce fiori.

— Da, da.

Nu mai facui nici o vorba, ci platfi. Apoi plecai numai de câtu, si nici nu me oprfi pana la tine. Precum ti-am spusu, câtu voui trai, voui totu pomeni caletori'a acést'a. Totu ce am profitatu, este, ca de alta-data sè nu mai ieu lumea 'n capu, ci sè remanu frumosu a casa, unde eu sum omulu celu mai procop-situ, si unde nime nu me póte insielá.

Dar am mai invetiatu ce-va: sè nu mai credu némtiulu ni odata. Astu-felu apoi nu me va poté pacali, ca si acuma! Elu mi-a promis, cà voui poté amblá pe la Viena cu 32 fl., si éta caletori'a acést'a m'a costatu tocmai 450 fl.

*

Cu aceste amiculu meu caletoriu si-a inchoiatu povestea. Eu n'am adausu nimica, ci am relatatu tóte precum mi-le-a spusu.

Deci déca v'ati cam uritu, nu e vin'a mea.

Josefu Vulcanu.

Pancove de carnaval.

Dîlele trecute o dama din Paris voindu sè-si bata jocu de unu adoratoriu alu ei, care a cam negligatu-o, si-a invetiatu papagalulu sè strige: „Ticalosu!“

Venindu odata apoi acelu fostu adoratoriu, papagalulu i strigà cum potù de tare :

— Ticalosu!

Dam'a fatiari superare pentru grobianitatea papagalului, si si-cerù scusele.

Inse tinerulu, care observà batai'a de jocu, i respunse :

— Nu te superá, dóm'n'a mea. Papagalulu a ganditu, cà sum unulu din noii adoratori ai dtale.

*

Unu tineru, alu carui tata a fostu unu risipitoriu vestitu, a esclamatu astu-felu in o societate :

— Asiu fi cu 100,000 fl. mai bogatu, de cumva parintele meu nu s'ar fi amestecatu in famili'a mea.

*

O domnisióra betrana dîse in o societate, cà déca ea dîce vr'o secatura, mai antâiu si mai antâiu totu-de-una ea ride.

— Asié dara dta ai o viétia fórte vesela, — reflectà unu holteiu tomatnicu.

*

S'a imbetatu Romanulu.

Dupa ce apoi s'a treditu, crismariulu cerù sè-i platésca cele siese feli de vinu.

— N'am potutu sè beu atât'a, cà-ci in stomaculu meu numai cinci feli incapu.

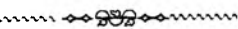
— Dar a sies'a s'a suitu — in capu.

*

— Scump'a mea socia, nu vomu merge asta-di la teatru?

— Ce piesa se va jocá?
— Ceea ce noi de multu n'am vedu: „Pacea in casa.“

Figaro.

B o m b ó n e.

O dama de spiritu se preamblá in un'a din se-rele frumóse ale verei trecute pe bulevardulu Bucuresciloru cu unu june. Cavalerulu mandru de frumuseti'a acompániónei sale, si farmecatu de dulcele surisu alu lunei, care concentrá frumosulu azuru alu linului ceriu cu palid'a verdétia a pamentului, aliata de zefirulu serei, printr'unu fluidu electricu in sufletulu si anim'a bietului moritoriu sè 'ntreca cu jun'a sa frumósa in idei si frase pompóse. D'odata stetera amendoi.

— Domnisióra, — díse elu, — te rogu, scusa-me; eu nu am mancatu de asta diminétia nimicu.

— Ah! domnule, asi crede, cà langa mine, n'ar trebui sè-ti fia fóme de locu.

— Adevratu, vedu, cà de candu staù cu Dumnia ta am perdutu multu din nebululu meu apetitu.

— Multiurescu de complimentulu ce-mi faci, — reflectà domnisióra; — dar crede-me, cà meriti mai multu complimentele mele. Eu mi-am perdutu totu apetitul, de candu me preambli cu dta si . . . diu, nu sciu, déca voiu poté mancá asta-séra.

*

Unu creditoru, care imprumuta cu 60 la suta, se presinta intr'o di la dlu B.

— Domnule, — díce creditorulu, — asta-di este scadenti'a politiei Dumitale. — Am venitu sè mi-o platesci.

— N'am parale acum, — i respunde dlu B., — te rogu mai schimba-mi-o!

— Nu potiu sè o schimbu. Ori mi-platesci ei . . .

— Ti-am platitu pana acum dóue sute pentru o suta ce am luat. Credu cà am dreptulu sè mai ceru prelungirea terminului.

— Esti unu omu de nimicu!

— Nu este destulu, — adause dlu B. superatu, — sè fiu furatu, trebe sè fiu si insultatu! Ai norocu, cà esti in casa la mine, cà ti-asiu raspunde cum meriti. Mi-voiu resbuná inse platindu-ti mane, cà-ci sum siguru, cà nu vei gasi multi ómeni de nimicu ca mine.

*

Unu autoru compusese o piesa pentru artistii unui teatru. Inainte de a incepe cetirea, o tinera si incantatória actritia, cunoscuta prin elegantia toaletelor sale, se apropia de autoru si gugulindu-lu:

— Scumpe dle X., — lu-intrebà, — rolulu ce ai scrisu pentru mine este de caracterulu meu?

— Negresitu, — respunde autorulu; — in piesa schimbati de 7 ori rochi'a.

*

G. are trebuintia de unu servitoru. I se aduce unulu. G. i tine urmatoriulu discursu:

— Déca voiu fi multiumitu de tine, si tu vei fi multiumitu de mine. Ti-dau 30 franci pe luna, daruri la anulu nou, gratificatiuni la ocazioni; si pe langa aceste te voiu si imbracá. Esti multiumitu?

— Pré multiumitu, — respunde servitoriulu.

A dóu'a dí G. ascépta pana la amédia pe servitoru: insedar. La amédia se hotaresce a merge sè véda ce face, erá inca in patu.

— Ce felu? — strigà G., — inca in patu asié de tardû!

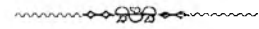
— Dieu, — replicà servitoriulu, n'am cutezatu sè me imbracu, fiindu cà dlu mi-a dísu ieri cà voiesce sè me imbrace insu-si.

*

Unu tieranu betranu este pe patulu mortii; agoni'a sa inse tine multu.

Intr'o séra fiulu seu, mergendu sè se culce, lasà langa dinsulu o lumina si i díse:

— Tata, candu va fi sè mori, sufla in lumina!

CE E NOU?

** (Balulu Tenerimeí romane din Budapesta) ** tienutu la 12 l. e. in folosulu societatei „Petru Maioru“, a fostu cercetatu de unu publicu nu prè numerosu, inse alesu. Comitotulu arangetoru a facutu din partea sa totu ce i-a statu prin potintia, pentru a pregati ospetiloru o séra câtu se póte mai placuta. Sala invitatória, frumosu illuminata, musica militaria buna — ce mai lipsiá decátu numai jocatorii? cari inca se presentara in proportiune atátu de potrivita, in câtu nici o dama nu se va poté plango, cà n'a jocatulu destulu. — Ordinea dantiuriloru erá in forma de sabia ce portá inscriptiunea la mediulocu: „éca sabi'a lui Mihaiu“, mai catra manunchiu: „Calugareni“ si catra vorvu: „Alb'a-Iuli'a.“ Dlu ministru de interne, conte Szapary, inca onorà balulu cu presentia sa, dandu in folosulu societatei, precum ni se spune, 3 fl. v. a. „Roman'a s'a jocat de 3 ori, apoi „Ardelean'a“ etc. de repetite ori. Petrecerea durà pana de càtra díua intre cea mai buna voia. Raportu detaiatu in nrulu vonitoriu.

** (Ni se scrie din Alba-Iulia,) cà versatulu nicaiuri in Ardealu nu grasséza mai infricosiatu ca in Sabesiu si Alba-Iulia, in cari locuri mortalitatea din caus'a acestei epidemie este fórté inspaimantatória.

** (Dlu dr. Ioanu Moga,) nou medicu romanu carele si-a facutu studiule in Viena, s'a asediatu cu locuintia in Sabesiu, si este fórté cautatu de toti din multe parti.

** (O caletoria perpetua, pentru o insoratóre.) Se scrie din Berlin „Gazettei d'Augsburg“, cà alu treile fiu alu imperatului Alesandru alu Rusiei, care s'a reintorsu dintro caletoria in giurulu lumei ce a duratu câtiva ani, a primitu ordinu a plecá éra-si intr'o noua caletoria. Se pare cà impacarea intre imperatu si fiulu seu nu s'a facutu. Tiarulu a disgraciatu pe fiulu seu, din cauza cà acest'a a contractatu, acum câtiva ani, in secretu o casatoria cu o dama de la curte, Alexandrina Schucowski, nepóta ministriului finantielor Rusiei, D. de Reutern. Dupa ce a incercatu tóte mijlócele, d'a rupe acésta nepotrivitya unire, tiarulu ordenà fiului seu de a plecá sè caletoresca, sperandu cà astu-felu prin despartire se va stinge iubirea principelui pentru novést'a lui. Tiarulu nu a facutu nimicu cu acésta. Principele Alexe refusà de a se despartí de novést'a lui.

** (Curtea papei Piu IX.) Cas'a lui Piu alu IX.

dupa „Anuariulu oficialu“ alu Vaticanului, se compune in modulu urmatoriu: 20 majordomi; aprópe 190 prelati domestici; aprópe 170 camarasi, secreti, surnumerari; 6 camarasi secreti din nobili scapetati; 30 oficiari constituindu statulu maioru alu gardei nobile si 60 simplii guardi; aprópe 130 camarasi secreti din nobili scapetati surnumerari; 200 camarasi de onóre in vestminte violete; aprópe 73 camarasi de onóre estra-urbani; 70 camarasi de onóre din nobili scapetati; 14 oficiari ai gardei elvetiane si ai gardei palatine; 7 capelani secreti; aprópe 50 capelani secreti de onóre; 7 capelani de onóre estra-urbani; 20 clerici secreti si capelani ordinari si surnumerari; 10 intendanti, servitori taie càrnurile la mésa etc.; 50 bucatari efectivi séu surnumerari. In totu 1160 persóne, la cari trebue a se adauge colegiulu sacru si monsignorii curiori, cari mai dau unu numeru de 140 persóne.

* * (*Unu omu fara splina.*) Dîlelo aceste mori la Paris unu a nume tata Laurent, numitu omulu fara splina, a carui unica meseria erá de a urmá la fuga omnibusele americane. De 40 ani elu esercitá acéstá grea meseria. In tinoretá s'a urmá gondolele pana la Versailles; dar fortiele i slabiseru cu etatea, acum in urma nu mai mergea decâtu de la Paris la Sèvres. Ce castigá din acestu esercitiu ostenitoru? Câti-va gologani ce-i aruncau caletorii. Facultatea de a alergá a acestui omu erá in adeveru estraordinara. Câte odata se vedea curgéndu-i sudórea pe frunte, dar respiratiunea nu-lu parasiá nici odata. Mergea totu-de-una la galopu, oprindu-se candu stetea trasur'a, si plecandú cu ea. Tatulu seu a fostu alogatoru ca si dinsulu si a moritu de ostenéla pe unu drumu mare. Tata Laurent mori intr'o séra intrandu a casa, in etato de 62 de ani. In acea dí urmase de 2 ori omnibusulu din piati'a Louvre.

* * (*Nictalopa.*) Unu oculistu din Paris are acum in cur'a sa o tinora de 18 ani, care este nictalopa, adeca perde facultatea vederii candu e sóre si o recapeta la intunerecu. De si ochii soi nu presinta nici unu altu caracteru de bóla particulara, ea este silita a-si tiné pleópele inchise diu'a, acoperindu-si capulu cu unu velu desu; dar cetesce si serie fórté bine la intunecimea cea mai mare. Acéstá bolnava interesanta n'are alta dorere de cátu o usióra greutate candu lumin'a solara i lovesce ochii.

Flamur'a lui Hymen.

☞ (*Dlu dr. I. Pecurariu.*) advocatu in Sibíu si-a incredintiatu de fiitória socia pe domnisióra Ermina Balomiri, fic'a dlui Simeonu Balomiri in Sabesiu.

☞ (*Dlu I. Colbasi.*) din Cutu in Transilvani'a, si-a incredintiatu de fiitória socia pe domnisióra Elisabeta Onitiu in Sabesiu.

Carnevalu.

☞ (*Romanii din Sabesiu*) au arangiatu la 16 fauru st. n. unu balu romanu in folosulu fondului nóuei scóle romane de acolo.

☞ (*Balulu de la Palatu in Bucuresci.*) datu cu ocasiunca anului nou n'a reesitu bine. Salele au fostu gólo. Caus'a acesteia a fostu, cà s'a invitatu numai ómenii de o partida, si dintre acestia multi — fara socia.

Societati si institute.

☞ (*Comitetulu Societati „Romania Juna“*) aduce la cunoscinti'a publicului, cà localulu cabinetulu de lectura, din 1 fatru se va aflá in „Viena I Neubadgasse nr. 6.“ Comitétulu multiamindu tuturoru redactoriloru pentru tramiterea gratuita a foiloru, — róga si pe autorii de carti a-i tramite câte unu esemplariu.

Literatura.

* (*Dlu Simconu Fl. Marianu*) zelosulu nostru adunatoriú de póesii si datine poporale, a facutu unu mare folosu literaturei natiunale, incependu a publicá acele in tomuri deosebite. Sírulu acestei publicatiuni de mare importantia se incepe cu unu tomu de balade. In curendu vomu publicá o dare de séma despre acéstá carte; de ocamdata insemnámu cà ea cuprinde 34 de balade, mai tóte necunoscute inca, in cari gasimu o adeverata poesia si frumsétia neperitória. Tipariulu inca e curatu, harthi'a buna. Pretiulu 1 fl. 10 cr. A se adresá la autorulu, teologu in seminariulu din Cernauti.

* (*„Lucrari poetice“*) de N. Rucárénu. Protiulu 3 lei noi. Se afla la Bucuresci.

* (*„Revista Contimporana“*) de pe lun'a januariu contine: „Arvinte si Pepelea séu cuiulu lui Pepelea“ comedia in 1 actu de V. Alesandri; „Bonaparte“ traductiune dupa Lamartine, poesia de C. A. Christoscoleu; „Câte-va siluetele epocii“ de Stemillu; „Lui Victor Hugo“ poesia de Ciru Economu.

* (*Dictionaru romanu-francescu*) de G. M. Antonescu, unu frumosu volume. Pretiulu 6 lei noi. De vendiare la Bucuresci.

* (*Istori'a descoperirii Americii*), traductiuno de C. S. Stoicescu, profesoru si licentiatu in litere. Pretiulu 60 bani. A esitu la Bucuresci.

* (*Romania in 1874.*) opera speciala, istorica, statistica si generala despre Romania se va publicá la Londra (in englezesco) si la Paris (in frantuzesco) pe la martiu viitoriu.

* (*Novele traduse.*) A esitu de sub tipariu si se afla de vendiare la tóte librariile: „Blondinulu din Namur“ si „Pasa de la Buda“, dóue novele de H. Zschokke, traduse din limb'a germana de B. V. Vermont. Depositulu principalu se afla la libraria G. Ioanidu et Comp. in Bucuresci, caloa Mogosióiei, in faci'a teatrului celu mare. Pretiulu 1 leu si 50 bani.

Teatru.

☞ (*Teatrulu celu mare din Bucuresci.*) La 17 jan. s'a represintatu pies'a: „Curieriulu din Lion“, drama in 7 acte si 8 tablouri.

☞ (*Teatrulu din Sal'a Bosel*) la Bucuresci, la 16 jan. s'a datu o represintatiune estraordinara, de dlu G. Caragiali, jocandu-se piesele: „Intieptii si nebunii“, farsa in dóue acte, localisata din frantuzesco; „Prestidigitatoriulu“, canteceulu comicu, compusu si esecutatu de G. Caragiali; si „Nobletia slugiloru“, vodevilu intr'unu actu.

☞ (*O explicatiune.*) Mai de una-di se jocá la teatru o piesa a lui X. La 1-a represintatiune cadíu, la cele urmatorie triumfá. Cine-va lu-intréba de acestu lucru curiosu. — Nimicu mai simplu, — respunse X., — la 1-a representatiune erau in sala toti amicii mei.

Industria si comertiu.

|| (*Miscarea postei in Paris in zilele anului nou.*) De la 30 decembrie pana la 3 ianuarie, s'a impartit in Paris 1 milionu 500,000 scrisori provenite din Paris, din departamente si din strainetate, 230,850 au fost distribuite la 31 decembrie, 393,478 la 1 ianuarie. Gramadirea in aceste doué zile a fostu asié de mare, in câtu mai multu de jumetate din scrisori remaneau pe fia-care di neimpartite. Cifr'a cartiloru de visite este in adeveru fantastica si se urca la 2 milioane 560,000. In aceste tramiteri de carti, Parisulu singuru figureza cu 2 milioane; 250,000 provinu din marginele razei Parisului, 77,000 din provincii si din strainetate. In diu'a de 31 decembrie, s'a impartitu 280,000 carti de visita; in diu'a de 1 jan. 550,000. Cifr'a scrisoriloru recomandate expediate din Paris s'a urcatu, in diu'a de 28 decembrie, la 3,900; in 29, la 4,200 si in 30 si 31, s'au inregistratu 9000, cea mai mare la care s'au urcatu in totu cursulu anului.

|| (*Forti'a aburului.*) Cifrele urmatórie potu dá o idea de fortiele ce omulu a rapitu naturei prin aplicarea aburului la industria transporturiloru. Poterea locomotiveloru ce percurgu tóte drumurile ferate de pe pamentu egaléza 4 milioane 150 mii cai; drumulu esecutatu pe anu de locomotive a fostu de 884.490,000 chilometri, adeca de doué-dieci de ori circumferenti'a pamentului, transportandu 110 milioane caletori. Percursulu mijlociu a fia-caruia din ei a fostu de 19 chil. pe jumetate óra. Se póte evaluá la o óra economi'a de timpu facuta prin fia-care percursu, ceea ce da 18.750,000 zile. Pentru Francia, séu numai pentru Anglia, este o economia de bani de mai bine de 50 milioane franci.

Tribunale.

| (*Ceea ce cósta in Englitera candu cine-va promite casatoria unci acritie si candu nu-si tine cuventulu.*) Dlu H. M. gentleman, in vârsta de 28 ani, a presintatu omagie sale domniórei V., artista dramatica, tinera si placuta. Admisu in famili'a domniórei V. dlu H. M. o ceru in casatoria, si... dupa ce-a trecutú câtu-va timpu, fara sè vré a-si vedé frumosa, luá in casatoria pe o alta féta tinera. Dsiór'a V. a chiamatu pe infidelu inaintea tribunalului si-a cetitu in faci'a judecatoriloru mai multe scrisori ale dlui H. M., din cari éca câte-va frase: „Ti-tramitu acésta flóre, cea mai scumpa ce am potutu gasi, impreuna cu tóte simtiemintele mele cele mai afectuóse; fii liniscita, sum decisu a te adaposti si protegiá, etc.“ Judecatorii au condamnatu pe dlu H. M. la 100 livre (2500 franci) daune-interese pentru dsiór'a V.

| (*La curtea cu jurati.*) Se pronuncia o condamnatiune la mórte. Condamnatulu se scóla si incepe a proferá o multime de injurii si imprecatiuni la adres'a curtií. Gendarmulu de langa elu i dice cu interesu: — Condamnatu, nu-ti ingreuná positiunea!

Bucataria.

△ (*Bunu, dar pré scumpu.*) Unu anglesu in catedrala intrá intr'o ospetaria si consumá numai unu

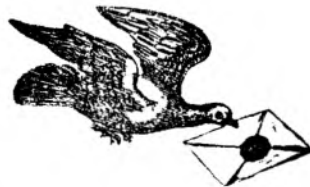
bulionu, pentru care plati 3 franci. Insularulu i se paru bunu bulionulu, dar pré scumpu; astu-felu nu potú nici de cum sè-lu mistaie, si la cea antáia ocaziune se grabi a scrie si a aruncá la posta, cu adres'a ospelierului, — o scrisóre numai cu aceste cuvinte: „Domnule, bulionulu dtale érá bunu, dar pré scumpu.“ In acestu modu continuá a tramite de ori unde se opriá câte o asemenea scrisóre ospelierului. Scrisorile totu-de-una erau neplatite si scrise cu scrisóre diferita, astu-felu incátu ospelierulu nu cutediá sè le refuse si platiá portulu loru. Intr'o di i sosese de la Melburna o lada enorma si fórté grea cu cheltuielile de transportu fórté considerabile; ospelierulu platesce portulu si deschide lad'a. In ea gasesce alta, in acést'a alt'a, si asié mai departe pana la 12. In cea din urma érá o scrisóre care continea formul'a ce devenise ca Mane Thecel Phares pentru bietulu ospelieru. In acela-si timpu anglesulu anuciá in tóte diuariel, cá in cutare di, la cutare óra, in cutare orasiu, la cutare ospelaria, a platitu pe unu bulionu 3 franci. In acestu modu si-resbuná fiulu Albionului pe lacomulu ospelieru, care, bolnavindu-se de necasu, si-perdu clientel'a.

Suvenirea mortiloru.

† (*Nicolau Marinovicu,*) cetatianu in Reginulu sasescu, a adormitu in Domnulu la 27 jan., in etate de 74 ani.

† (*Cu adanca compatimire*) primimu scirea, cá mórtea cruda éra-si a rapitu o juna dama romana din Oradea-mare. Maria Marcusiu nasc. Borosiu, soci'a parintelui capelanu de acolo Nicolau Marcusiu, a repausatu — in urmarea unui morbu greu de o septemana — la 3 fauru, in flórea vietii sale, abié implinindu 24 de ani, si in alu 7-le alu fericitei sale casatoríe.

Post'a Redactiunii.

☞ Redactorulu acestei foie róga pe toti colaboratorii si corespondintii sei a-i tramite epistolele: Nagy-Léta, per Nagy Várad.

La mai multi. La redactiunea nóstra se afla de ven diare, dar numai pentru prenumerantii nostri, urmatóriele tablouri: Inaugurarea Societatii academice, Coriolan si Veturia, Mihai Eroulu in batali'a de la Calugareni, Traianu cu óstea sa trece Dunarea, si portretulu lui Ionu Brateanu. Pretiulu fia-caruia é 60 cr. Expedarea se va face in lun'a lui maiu.

Unu visu lungu. Se va publicá.

Dómnei A. N. Multiamita pentru sirele reflectatórie. Vomu nisú a satisface dorinti'a.

Dsiórei F. P. Cu cea mai mare placere, acum si totu-de-una.

Alba-Iulia. Dlui I. V. B. a sositu. Indata ce va fi locu.

Proprietariu, redactoru respundietoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1874. Strad'a lui Alesandru nr. 13.

☛ Esemplare complete mai avemu din inceputulu anului trecutú. ☚